

[alla nr av MVG](#)

MVG

Information från Miljösamverkan Västra Götaland
nr 16 juni 2004

[Barn och kemikalier hör inte ihop](#)

[Verksamheternas avfall granskas i höst](#)

[Riktlinjer för handläggning av legionärssjuka](#)

[Nya spännande frågor under 2005](#)

[Plocka fram höstens almanacka!](#)

[Radon och andra försenade delprojekt](#)

[Miljösamverkans fortsättning - bollen nu hos huvudmännen](#)

[Kontakta oss](#)

[MVG](#)

Viktigt om barnsäkerhet i höst: **Barn och kemikalier hör inte ihop**

Trots det händer det en hel del olyckor då barn får i sig farliga kemikalier. Det måste givetvis förhindras så långt det är möjligt. Giftinformationscentralen får årligen 30 000 samtal om olyckor som handlar om barn med misstänkta förgiftningstillstånd (barnolyckor är de vanligaste), och i nästan hälften av fallen är det kemikalier som är orsaken. I 10 % av fallen föranleder samtalet sjukhusbesök. Med dessa fakta som utgångspunkt fokuserar Miljösamverkan i höst på hanteringen av kemikalier sett ur ett barnperspektiv. Dels i hemmen (där flest olyckor sker), dels i butikerna där de säljs. Butikerna har ett ansvar att se till att märkningen är korrekt och att produkterna förvaras svåråtkomligt för små barn.

Tillsynskampanj

Under hösten genomför Miljösamverkan en kemikaliekampanj. Den syftar

alltså till att förhindra att barn förgiftas av kemikalier. Kampanjen innehåller två huvudmoment. Det ena är att kontrollera och informera butiker som säljer kemiska produkter. Vissa kemiska produkter ska ha en s.k. barnskyddande förslutning. Många har, kanske med viss svårighet, försökt få upp korken på exempelvis tändvätskan? De flesta vet att den finns där för att skydda barn från flaskans innehåll. Men alla kanske inte tänker på att det inte ger något hundra procentigt skydd. Syftet är att försvåra öppnandet så att någon vuxen hinner ingripa.

Vilka produkter är det som ska ha dessa förslutningar? Jo, det är produkter som är giftiga, frätande och hälsoskadliga (inte alla i den senaste kategorin men bl.a. sådana som kan ge lungskador). Det är reglerat i Kemikalieinspektionens föreskrifter om märkning. Det är såväl tillverkarens/importörens som butikens ansvar att se till att det finns barnskyddande förslutning på produkter där det krävs. Butiken måste också se till att produkterna förvaras svåråtkomligt för små barn. Inga flaskor på låg höjd alltså. Ansvaret att kontrollera dessa regler har kommunernas miljökontor, och det är alltså detta som ingår i höstens tillsyn.

Information en viktig del av kampanjen

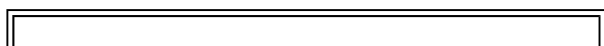
Den andra viktiga delen i Miljösamverkans kampanj blir att informera länets konsumenter. Hur hanterar de farliga produkter hemma? Känner de till att de barnskyddande förslutningarna inte är hundra procentiga? Flaskorna står väl inte framme? Upplysta konsumenter kan också vara viktiga påtryckare och kontrollanter i sin butik. Och butiksinnehavare kan känna ett större engagemang när frågorna hamnar i fokus i massmedia. Denna information kommer Miljösamverkan och intresserade kommuner att samarbeta kring.

Ny samarbetspartner för miljökontoren?

Ett nytt grepp i denna kampanj är möjligheten att samarbeta med kommunens konsumentvägledare (i de kommuner sådan finns). Kanske inte nytt för vissa, men vi vet att det finns många kommuner där ett sådant samarbete är relativt oprövat. Miljöfrågor är ju en viktig konsumentfråga, så varför inte inleda ett samarbete i samband med denna kampanj? Säkert finns det fler frågor även i fortsättningen där ett sådant samarbete tillför båda parter en hel del. Konsumentvägledare har i många fall en stor erfarenhet av kontakten med konsumenter, och har kanske tips på hur man engagerar massmedia och annat nyttigt. Kanske får de en del frågor som handlar om just märkning? I vår projektgrupp deltar en konsumentvägledare från Härryda kommun. Övriga deltagare kommer från miljökontoren i Borås, Lerum, Lidköping och Partille.

Upptaktsdag blir startskottet

Den 1 september går startskottet för kampanjen. Då hålls en upptaktsdag i Trollhättan då kampanjen presenteras. Kemikalieinspektionen kommer att prata om märkningsregler, särskilt sådana som handlar om barnsäkerhet. Till denna dag kommer projektgruppen att presentera en tillsynshandledning med checklistor och annat som ska vara till hjälp i kampanjarbetet.

Delad upptaktsdag

Halva upptaktsdagen kommer att handla om kemikaliekampanjen. Den andra halvan utgör också upptaktsdag - men för Miljösamverkans andra höstkampanj - verksamhetsavfall, som också startar den 1 september. Boka in dagen redan nu - mer information kommer!

Har ni frågor eller tips? Kontakta någon i projektgruppen!

Cecilia Lunder

[Till Innehåll](#)

Verksamheternas avfall granskas i höst

Mindre avfall till deponi! Mindre avfall överhuvudtaget, mer återvinning/användning! Miljöbalkens regler om avfall ska efterlevas!

Det är i korthet målsättningarna för den tillsynskampanj som ska genomföras i höst.

Projektgrupp Verksamhetsavfall har haft två möten under våren, och ett tredje kommer att hållas precis före semestrarna. Inför upptaktsdagen 1 september, som vi delar med kemikalietillsynsprojektet, ska allt vara klart med upplägget och en handledning för tillsynen framtagen. Lite tuff tidsplan, men det ska gå!

Hjälp från sydost

Ett skäl till denna optimism är att vi tar hjälp av det arbete som redan utförts i Miljösamverkan Sydost. Deras motsvarande handledning blev klar i maj, och den tänker vi utgå från. Det är en mycket ambitiös och utförlig handledning de tagit fram. Vi kommer dock att förenkla och koncentrera den en del, för att så många miljökontor som möjligt i länet ska känna att det innebär en rimlig arbetsinsats att ta den till sig och delta i tillsynskampanjen.

Inspektioner på många slags verksamheter

Kampanjen är tänkt att genomföras av varje miljökontor på verksamheter de själva väljer ut, den kan göras som ett inslag i den ordinarie, löpande tillsynen. Men, det är dessutom önskvärt att man besöker en del verksamheter som annars inte brukar bli föremål för så mycket tillsyn, men som kan vara ganska avfallsintensiva. Exempel på det är viss handel såsom stormarknader m.m. och byggen och ombyggnationer.

Wellpapp på villovägar

Att stormarknader m.m. kan vara viktiga att ta med diskuterade vi redan på det första projektgruppsmötet. Vid det andra mötet fick vi ett oväntat bevis för att vi tänkt rätt. I anslutning till det mötet gjorde vi nämligen ett studiebesök på avfallsförbränningsanläggningen i Lidköping, och stod bl.a. en stund och såg på den inströmmande avfallsfloden på transportbandet. Vad fick vi syn på där, om inte hela flodvågor av förpackningswellpapp! "Jo, de kommer säkert från stormarknaderna" sade vår guide, "brinner ju bra, så vi har inga problem att ta emot det, men egentligen ska det ju gå till förpackningsinsamlingen och återvinnas."

Brännbart

Målsättningen med mindre avfall till deponi kommer att innebära att särskild uppmärksamhet behöver riktas på brännbart avfall. Ännu går mycket sådant till deponi. Brännbart avfall får ju faktiskt inte deponeras längre. Ska det inte återvinnas (som t.ex. wellpappen) eller återanvändas eller är farligt avfall, så ska det gå till förbränningsanläggningarna och inte till tipparna. Företagen måste alltså sortera sitt avfall på ett sätt som gör det möjligt.

Regelsammanställning

År 2002 gav Miljösamverkan ut Regelsammanställning på avfallsområdet. Den kan behövas som ett stöd under tillsynskampanjen, som ett komplement till handledningen. En och annan bestämmelse har dock hunnit ändras, så projektgruppen ska också se till att regelsammanställningen uppdateras.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Riktlinjer för handläggning av legionärssjuka

Då och då händer det att Miljöförvaltningarna eller motsvarande får in en anmälan om legionellafall eller misstänkt sådant. Som läsaren förmodligen känner till är det den nämnd som fullgör uppgifter inom Miljö- och hälsoskydd inom en kommun som ansvarar för smittskyddsåtgärder avseende objektsbunden smitta dit bl.a. Legionärssjuka hör. Har man inte erfarenhet av att handlägga denna typ av ärenden kan det lätt uppstå en stressituation när anhöriga och fastighetsägare hör av sig. Detta gäller inte minst om det har kommit till massmedias kännedom.

För att underlätta vid dessa tillfällen har Smittskyddsenheten Västra Götaland, Miljöförvaltningen i Göteborgs stad och Infektionshygieniska laboratoriet Sahlgrenska Universitetssjukhuset tillsammans utarbetat " Riktlinjer för handläggning av Legionärssjuka".

Här finns information om adresser och telefonnummer där man kan få hjälp med analyser och praktiska råd samt information om ansvarsområden, handlägningsrutiner och hur själva provtagningen går till.

Det finns även en beskrivning av Legionärssjuka med symtom, smittspårning och desinfektionsmetoder.

När man har konstaterat att Legionella förekommer i vattenledningssystemet eller att varmvattentemperaturen är för låg i en bostad som tillhör en person med legionellasmitta eller misstänkt sådan är det viktigt med att snabbt informera fastighetsägaren så att denne kan vidta åtgärder.

Särskilt bekymmersamt är det om det gäller äldreboende eller annat boende där varmvattentemperaturen är begränsad p.g.a. skållningsrisken.

I handlägningsmanualen finns även en mall som fastighetsägare kan använda för att informera sina hyresgäster.

Ett gott råd är att redan nu läsa handlägningsrutinerna för att vara förberedd om det skulle upptäckas något legionellafall i din kommun.

Gå in på www.vgregion.se/smittskydd, klicka sedan på PM och därefter på [Legionella](#).

Idag finns bestämmelser om smittskyddsåtgärder i smittskyddslagen men fr.o.m. den 1 juli 2004 överförs bestämmelser om smittskyddsåtgärder som rör bl.a. livsmedel eller andra objekt till livsmedelslagen respektive miljöbalken.

Förändringen påverkar inte kommunernas arbete med smittspårning så dessa riktlinjer kan användas även efter den 1 juli.

*Björn Närlundh, Miljöförvaltningen
Göteborgs Stad, 031-612627*

[Till Innehåll](#)

Nya spännande frågor under 2005

Den 3 juni fastställde Miljösamverkans styrgrupp verksamhetsplanen för 2005. Tidigare än vanligt för att underlätta miljökontorens planering av nästkommande år.

Här är listan på delprojekt, en bra mix av flera intressanta frågor:

Nya delprojekt 2005

1. Enskilda avlopp
2. Förorenade områden vid pågående verksamheter
3. Tillsyn avloppsreningsverk
4. Energifrågor i tillsyn, prövning och fysisk planering

Delprojekt från 2004, med ny inriktning 2005

5. Inomhusmiljö
6. Kemikalietillsyn

Delprojekt som fortsätter från 2004

7. Vattenskyddsområden
8. Verksamhetsavfall (utvärdering)
9. Miljösamverkans verksamhetsplan 2006

Liksom för 2004 finns i verksamhetsplanen en översikt av vilken det framgår när på året delprojekten ska genomföras. Där kan man se att det blir tre tillsynskampanjer: Kemikalietillsyn (april-juni), vattenskyddsområden (maj-november) och avloppsreningsverk (september-december).

Något som kan nämnas utöver delprojekten är att ambitionen under 2005 är att se till att alla enhetliga informationsblad, som tagits fram i olika delprojekt, hålls aktuella, och att det tydligt framgår när uppdatering skett. Informationsbladen bör också ligga samlade på webbplatsen så att de är lättare att hitta. Kanske påbörjas detta arbete redan i höst, men det är inget vi kan lova säkert.

Gå in på vår webbplats under [Verksamhetsplan](#), där finns mer information. Verksamhetsplanen är mer lättläst än vanligt, beroende på att vi nu koncentrerat innehållet till en beskrivning av fastställda delprojekt, särskilda insatser som berör verksamheten samt Miljösamverkans budget för 2005 (dokumentet kommer att kompletteras med detta efter sommaren). Sist nämns också kort vilka delprojekt som kan fortsätta

2006. Mer allmän information om Miljösamverkan, som tidigare även funnits med i verksamhetsplaner, samlas nu istället i ett styrdokument för Miljösamverkan, se notisen om Miljösamverkans fortsättning.

Cecilia Lunder och Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Plocka fram höstens almanacka!

Här presenteras information om höstens inplanerade arrangemang (vissa preliminärt) som vi känner till och som berör kommunerna. Betrakta inte listan som fix och färdig men som en hjälp till grovplanering av hösten, så att kollisioner mellan olika arrangemang kan undvikas.

Dag	Arrangemang	Målgrupp	Arrangör
1 sept	Upptaktsdag för Miljösamverkans två höstkampanjer kemikalietillsyn resp. verksamhetsavfall, i Trollhättan	Kommunernas miljökontor, konsumentvägledare, (kanske även kommunal renhållning o. motsv.)	Miljösamverkan
9-10 sept	Miljöchefsträff i Sjuhärad	Kommunernas miljöchefer	Miljöcheferna i Sjuhärad
20 & 21 sept prel.	Energidagar för kommunala avloppsreningsverk, i Skövde resp. Trollhättan	Kommunernas tekniska kontor, (miljökontor).	Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, branschgrupp avlopp
22 sept	Temadag dagvatten, Göteborg	Kommunernas miljö-, bygg-, plan-, gatu/VA-kontor	GR i samarbete med Miljösamverkan
19-21 okt prel.	Om upphandlingar av undersökningar och åtgärder av förorenade områden	Kommunerna	Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, branschgrupp efterbehandling
Okt/nov	Transporter i miljö-tillsynen	Kommunernas miljökontor, Länsstyrelsen	Vägverket i samarbete med Länsstyrelsen

Okt/nov prel.	Informationsutbildning	I första hand deltagare i Miljösamverkans arbets- och projektgrupper, i mån av plats även andra	Miljösamverkan
Okt/nov	Seminarier om egenkontroll och systemtillsyn, ev. samordnat med miljöåklagarträffar	Kommunernas miljökontor	Miljösamverkan
1 – 5 nov (hela v 45)	Allergirond, arbetsmiljö, egenkontroll i skolor m.m. Seminarier och kurser på flera orter i länet	Målgrupp är främst skolor och förvaltare, men bland andra miljökontoren kan också behöva delta på vissa av arrangemangen	Västra Götalandsregionens Folkhälsokommitté (i samråd med Miljösamverkan)
24 nov prel.	Seminarium om REACH	Kommunernas miljökontor	Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, branschgrupp kemi
Nov/dec prel.	Seminarium om energieffektivisering i industrin	Kommunernas miljökontor, Länsstyrelsen	Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, branschgrupp energi
Dec	Seminarium om behovsutredningar och tillsynsplaner	Kommunernas miljökontor	Miljösamverkan

[Till Innehåll](#)

Radon och andra försenade delprojekt

I nästa nummer räknar vi att ge lite mer information om de försenade delprojekten Radon, Uppföljning PCB-fria fogar, Mall till policy enskilda avlopp och VOC.

Här ska bara i korthet nämnas att inget av dessa är bortglömt eller avskrivet. Arbetet med radonhandledningen är, även om det vilat ett tag, relativt långt framme och bör bli klart i början av hösten. I avvaktan på det kan man gärna ta del av Länsstyrelsens rapport om enkäten till miljökontoren 2003: "RADON - en sammanställning över radonsituationen i kommunerna i Västra Götalands län" Den finns länkad från Miljösamverkans webbplats under rubrik Radon.

Slutrapporten från PCB-projektet om fogmassor är också nära klar, den kanske rent av kommer under sommaren.

Dagvatten kanske ska nämnas här också. Men den vägledning som tagits fram "Dagvatten teknik, lagstiftning och underlag för policy" är så nära klar, bara mindre redigering av layout och liknande återstår, att den säkert kommer att läggas ut på webbplatsen före semestrarna.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Miljösamverkans fortsättning - bollen nu hos huvudmännen

I förra numret av MVG, i artikeln om utvärderingen av Miljösamverkan, skrev vi om Miljösamverkans fortsättning att huvudmännen antagligen kommer att föreslå att satsa på en fyraårig projektverksamhet, som ska utvärderas efter tre år.

Nu har styrgruppen haft ett nytt möte den 3 juni och då beslutat föreslå just detta, vilket huvudmännen d.v.s. Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen och kommunförbunden/kommunerna nu har att ta ställning till.

Som underlag för ställningstagandet finns det förslag till styrdokument för Miljösamverkan som tagits fram. Där finns, utöver ovannämnda om projektperiod, också beskrivningar av mål, organisation, uppföljning m.m. och naturligtvis de ekonomiska frågorna: Förslaget är att en ram på 1,2 mkr ska gälla för varje verksamhetsår, d.v.s. samma omfattning som nu, och att finansieringsansvaret ska delas lika med en tredjedel var för huvudmännen. Det innebär jämfört med nu oförändrat för kommunförbunden/kommunerna men en minskning för Regionen och en ökning för Länsstyrelsen.

Förhoppningen är att det till styrgruppens nästa möte, 23 september, ska ha inkommit sådana positiva besked att styrdokumentet då kan fastställas.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Kontakta oss

Arbetsgruppens medlemmar kan kontaktas för frågor och synpunkter på allt som rör Miljösamverkan.

Lasse Lind, projektledare. Tel 0532-714 47,
fax 070-609 87 70, lind.lasse@SNABELAtelia.com

Cecilia Lunder, biträdande projektledare. Tel 031-60 58 95, fax 031-60 58 97 cecilia.lunder@SNABELAo.lst.se

Övriga deltagare i arbetsgruppen (tel och e-post):
Lillemor Öberg, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Skövde 0500-49 82 73,
lillemor.oberg@SNABELAskovde.se

Björn Närlundh, Miljöförvaltningen Göteborg
031-61 26 27, bjorn.narlundh@SNABELAmiljo.goteborg.se

Dan Gunnardo, Miljö- och byggförvaltningen, Åmål 0532-172 57,
dan.gunnardo@SNABELAamal.se

Märta Andreasson, Samhällsbyggnadskontoret, Kungälv 0303-23 93 72,
marta.andreasson@SNABELAkungalv.se

Monica Lundberg, Göteborgsregionens kommunförbund, GR
031-335 54 79, monica.lundberg@SNABELAgr.to

Gudrun Törnström, Länsstyrelsen (hälsoskyddsfrågor)
031-60 50 73, gudrun.tornstrom@SNABELAo.lst.se

Lotta Sahlin Skoog Länsstyrelsen (miljöskyddsfrågor) 031 - 60 50 19,
lotta.sahlin.skoog@SNABELAo.lst.se

Leif Olofsson, Västra Götalandsregionens miljösekretariat
033-17 48 25, leif.olofsson@SNABELAvregion.se

[Till Innehåll](#)

MVG

Ägare: Västra Götalandsregionen
Ansvarig utgivare: Peter Holmberg, Miljösekretariatet
tel 033-17 48 28
Redaktör: Lasse Lind tel 0532-714 47
Layout: Profil Communication, tel 0520-48 80 80

MVG finns också på Internet på www.miljosamverkan.se

Bidrag till nästa nummer vill vi ha senast 20 september 2004
Antingen via e-post lind.lasseSNABELA@telia.com eller fax 070-609 87
70

[Till Innehåll](#)

[Åter till Miljösamverkans startside](#)

Inlagd/updaterad 2004-07-12 Informationsansvarig: [Lasse Lind](#)

Miljösamverkan Västra Götaland, Miljösekretariatet, Västra Götalandsregionen
Box 1726, 501 17 Borås, tel vx 033-17 48 00.